

Välkommen till Barva!

Barva-bladet

Ett informationsblad för Barva Bygdegemenskap nr 12. Nr 1 år 2001.

Utgivare: Kulturgruppen i Barva Framtid och samordnare är [Anne Ivarsson](#)

STRANDSBRO

Den betongbro, som i dag förenar Jäders och Barva socknar, är den tredje i raden över Örsundet mellan Lappen och Söderfjärden.

När vi träffades i hembygdsföreningens torpcirkel på torsdagskvällen den 22 mars hade Per Johansson med sig en serie kort, som han hade tagit, då nuvarande bron byggdes 1951- 52.

Vi andra i gruppen Noomi, Kjell, Anne och undertecknad kunde sedan under kvällen ta del av Pers och Sunes minnen.

Den första bron var en flytbro och den anlades av Axel Altberg, Strands gård. (Omtalas i kyrkoherde Collmars, Jäders sockenkrönika, se nedan.)

Innan dess roddes man över sundet av en sundkarl därav namnet Sundkarlstorpet, som han brukade.

När efterföljande träbro byggdes, vet vi inte med säkerhet. Men att kanske flytbron blev förstörd 1924, då Mälaren steg så högt, att vattnet gick upp över vägen vid Granlund och Larslunda.

Per och Sune har vuxit upp vid Sundkarlstorpet och Sune, som är född 1929, minns träbron från det, att han var liten.

Bron renoverades och förstärktes på 1930- talet.

De längsgående plankorna hade börjat svacka. Man lade då in grova ekstockar på tvären under plankorna och förankrade stockarna med rundjärn i de längsgående balkarna, som bar upp bron och som vilade på de grova pålarna mitt i sundet. Georg Jonsson vid Idö ledde arbetet.

Träbron underhölls. Men trafiken ökade och blev tyngre och på hösten 1951 påbörjades den nuvarande betongbron, som Sune vill minnas kostade 46000 kr att uppföra.

Betongbron byggdes parallellt med träbron, 2- 3 meter väster om denna.

Själva bron är ett hantverk och arbetet är huvudsakligen utfört av Per och Sune Johansson samt Folke Wasberg.

Timlönen var 3.50 kr. Det var mycket, säger Per. Som lantarbetare hade jag 1.40 kr.

Pojkarna byggde gjutformarna, med valven fick de hjälp av en snickare. De bockade armeringsjärnen för hand och enligt Per är betongen mycket väl armerad. De blandade betongen på plats i en betongblandare. De körde fram den med skottkärra och fyllde formarna.

Stickprov togs på betongen av en kontrollant från vägverket.

Arbetsledaren hette Ingvar Karlsson och var från Stockholm.

Bottenplattan gjöts på vintern och valvet slutligen på skärtorsdagen 1952. Efter påsk rev pojkarna formarna och den gamla träbron.

Därefter kom Ing-1 med sex- sju lastbilar, en lastare och ett par bandtraktorer för att anlägga grusbankarna. Grus togs i Larslundagropen och en viss schaktning skedde på barvasidan.

Då arbetet var utfört bjöds militären på kaffe vid Idö.

När de sedan skulle återvända till Stockholm, hade banken på barvasidan skjutit ut i Söderfjärden.

De tog natten till hjälp och på morgonen låg en ny grusbank på plats och det gör den fortfarande.

Några invigningsband klipptes inte. Ingen fest hölls. Glädjen över att standarden på broförbindelsen höjts fick vara nog.

Sune och Per reste till Runtuna för att bygga en bro över Kappstaån vid Lindö slott och Per fortsatte sedan i flera år som bro- och vägbyggare.

Slutligen. Den uppmärksamma kan, som Noomi notera, att det vid påsk nästa år, 2002, är 50 år sedan bron stod färdig.

/Eivor Nilsson.

I Magnus Collmars "Jäders sockenkrönika" utgiven 1951, som anges i texten ovan, kan man läsa följande:

I Sundsbacken vid Barva Ör stod för 50 år sedan tre kors i triangel. En sten strax intill kallades Länsmanssten och vattnet nedanför Länsmansvarpet. 1803 års dödbok förmäler också om kronobefallningensmannen Jonas Thunberg på Strands gård, som strax före jul begick självmord.

Om vi få tänka oss, att de tre korsen syfta hän på trenne personer, kan det andra mycket väl gälla drängen Karl Erik Ersson från Övre Bränne 1, som 1834 "drunknade vid Barva Örsundet, då han lögade sig". Med viss tvekan hänföra vi det tredje korset till 1663, då en "*korgmakare och landslöpare Johan Larsson Fjällman benämnd*", som var en vild och oregerlig sälle, här vräkte sig i vattnet under rop till djävulen, att om han gapade skulle få mat. Det blev hans sista ord här i livet, ty han drunknade. Häradsrätten fann honom för hans hädande skull icke äga rätt till vigd jord utan dömde, att hans lik skulle "*till skogs föras och i båle brännas*".

Av alla, som ljugit våldsamt död i Jäder, torde ingen i så hög grad som denne man ha förtjänat att efter sin bortgång gälla för spöke. Ingen i socknen torde på 1600-talet förvåna sig över, att hans försök att simma över Barva Ör misslyckades, ty det var "*ett elakt sund*", där Näcken sades bo och ofta bryta nacken av kreaturen.

Behöver det tilläggas, att då ännu icke fanns någon bro över vattnet? Sådan ombesörjdes först omkring 1865 av dåvarande possessionaten på Strands gård A. A. Altberg.

Förut var där en färjplats, varom namnet Sundkarlstorp och Sundkarlsbacken än i dag bära välialligt vittnesbörd.

1663 talas om Färjekarlstorpet.

När krönikan skrives är det bestämt, att en ny bro ska byggas, och busstrafiken Eskilstuna - Brännevad fortsätta här upp till Barva handelsbod.

/Anne possessionaten = godsägaren

BARVAMACKAN

Under nittioalet blev det klart att det skulle byggas en ny motorväg över Barva socken.

Tidigt uppmärksammades att vi inte skulle få någon avfart, vägverket ansåg att vi som bodde här ute var så få människor så man kunde gott ta våra marker i anspråk till en väg som vi aldrig skulle kunna dra nytta av.

Vi slogs med näbbar och klor för att få det stora Vägverket att förstå att vi, som åker på E-20 varje dag, vill också åka trafiksäkert. Trots att vi var så få människor skulle vi kunna orsaka så mycket olyckor när vi skulle ta oss upp på den nya vägen.

Som vanligt gömde man sig bakom en massa floskler. Vägen öppnades utan att vi kan använda den väg, som vi släppt till mark till, att åka lika trafiksäkert som de som åker här några få gånger om året.

Jag och min man drev då en Statoilstation och servering längs den gamla E-20. Vi hade jobbat där nästan hela vårt yrkesverksamma liv och kände oss ganska missmodiga då vi insåg att vi inte skulle kunna försörja oss vidare i Barva. Dessutom var vi traktens största arbetsgivare, de flesta barn i Barva socken har arbetat under några sommarmånader hos oss antingen på stationen eller serveringen. Den möjligheten skulle ju försvinna nu.

Under åren växte en ide om att börja tillverka smörgåsar i serveringens lokaler.

Jag började i liten skala, men upptäckte snart att om man skall kunna jobba seriöst måste man ta reda på vad som fordras av en livsmedelstillverkning.

Under mitten och slutet av nittiotalet började så Statoil ge sig in i snabbmatsbranschen. Jag arbetade med att bygga om butiker och såg hur olika kvalitet det var på smörgåsarna på olika orter. Efter att ha gjort diverse marknadsundersökningar började jag under 1998 bearbeta vår bank för att kunna låna pengar till att bygga en helt ny lokal för smörgåstillverkning. De flesta banker var kallsinniga, så även vår egen. Tillsammans med Marika Lundberg bestämde jag att fortsätta undersökningarna och lyckades intressera Almi för våra planer. Där blev vi lovade ett kvinnolån och ett lån för att täcka topplånet för byggnation av lokaler. Fortfarande var vår egen bank lika kallsinnig. 1000 smörgåsar om dagen kunde ju ingen göra. Jag kände mig som om vi borde gjort kretskort istället. Till slut träffade jag en kvinnlig bankdirektör som vågade satsa på oss. Planerna tog fart och vi ritade, med hjälp av en kökskonsult, upp hur våra lokaler skulle se ut. Nu har vi passerat årsskiftet 98/99.

Våren 1999 gick i rasande fart, ritningar godkändes, lånen blev klara, Marika och jag fick en ny kompanjon, Maria Andersson, och Marika väntade barn! Trots detta bestämde vi att fortsätta enligt våra planer. Vi gick noggrant igenom rutiner och tillverkningslokaler för att kunna sticka ut hakan och tala om hur bra vi skulle säkerställa hygien vid vår tillverkning. Vi skulle tala om att vi var bäst på det här!

Den sista augusti gick Statoil Barva i graven och Maria och jag fortsatte serveringsverksamheten tillsammans under namnet Barvamackan. Marika hade nyss fått barn och var barnledig fram till oktober. Vi hade ett antal kunder som vi servade med smörgåsar för att ha några kunder när vi flyttade in i våra nya lokaler. Det gjorde vi den 1:a december 1999.

Redan när jag tittade på smörgåstillverkningen under 1998, framstod det ganska klart att i den här branschen är inte "ensam stark". Man måste kunna bli rikstäckande, antingen genom att bli det själv eller tillhöra ett koncept. Vi valde det senare. Vi hade flera intressenter, men valde att samarbeta med Sibylla. Dels var Sibylla leverantör till Statoil dels var det ett känt varumärke, till skillnad från de övriga.

Under våren år 2000 byggde vi upp vår tillverkning som Maria och Marika helt tagit ansvar för. Jag har tagit ansvar för administration. Smörgåstillverkningen ökar successivt, men ibland har vi tyckt att vi mest väntat på att få in nya kunder och inte hunnit att produktutveckla som vi haft för avsikt från början. Representanter från miljö och hälsa och livsmedelsverket har varit här på studiebesök och de var mycket imponerade av vårt sätt att arbeta. Nu har vi fått ett uppsving under februari månad och fått klart för oss att vi har ett gott rykte ute bland våra kunder, vilket känns mycket bra.

Vi är mycket intresserade av de "hemmafruar" som kan hoppa in och arbeta 4-6 timmar, eftermiddagar eller kvällstid, någon eller några dagar i veckan. Vi kanske kan lyckas att åter bli den största arbetsgivaren här på orten och producera smörgåsar både dag och natt som vi hade som vision då vi började.

/Monica Zentio

BYGGA ELLER FLYGA?

I maj 2000 stod bl.a. Kommunstyrelsens ordförande på centralen i Stockholm och berättade för intresserade Stockholmare att vid Skäggesta i Barva skulle de bo. I Barva fanns möjligheterna till ett fritt boende i en underbar miljö. Under hösten kom detaljplanarbetet igång. Länsstyrelsen meddelade att en viss utgrävning var nödvändig. Vi fick klart med finansiering av kostnaden. Så blev det stopp.

De tuffa flygarpojarna, "Bigglesgruppen", var på gång. Men så fick Birgitta Johansson fortsätta. Men så efter nyår var det stopp igen. Nu planerades för skolflyg, minsann. Det vill säga utbildning av piloter för passagerarplan. Som inte Bromma vill ha. Ej

lönsamt säger man. Men Eskilstuna vill. Kanske. Det handlar om 1-2% av flygrörelserna, d.v.s. av antal start eller landningar, enligt de planer som finns. Och då hamnar Barva, fram till sockenvägen, i bullerzon. Göran Rehn och jag har träffat miljö, plan, bullerfolk och flygplatschefen. Jag har också skrivit en Debattartikel i EK.

Vi har också sänt en skrivelse till Kommunstyrelsen. Skrivelsen bifogas. Från mp, Fp och c har vi fått skriftliga svar. Där man stöder vårt arbete. Hans Ekström har inbjudit oss till en träff som blir i dagarna då ni får denna tidning. Det finns ingen anledning att ge upp. Vi ska visa att Barvabor ger sig inte så lätt. Vi måste få in fler barnfamiljer för att skola ska ha ett elevunderlag. Välkomna till årsmötet den 15 maj. Då hoppas jag att vi har en del nyheter. /Rune.

Till Kommunstyrelsen i Eskilstuna

Barva Framtid har sedan sommaren 1998 arbetat för att utveckla och bevara Barvabygden.

Vi har under den tiden upplevt stöd och hjälp från kommunledningen, både från politiskt och tjänstemannahåll. Vi har känt att vi gemensamt kan åstadkomma något som kommer både vår bygd och kommunen till del. Från början har ett av delmålen varit att få bebyggelse till stånd för att ge ett bättre elevunderlag för Barva skola. En byggnation på gångavstånd från skolan.

Vi har lyckats hitta ett område, i ett för övrigt mycket arkeologiskt intressant område, där bebyggelse kan ske, efter smärre utgrävningar. Kostnaden för detta har markägaren lovat stå för.

Nu har vi fått besked om att samma politikergrupp som tidigare uppmuntrat, har beslutat att lägga död hand över alltsamman. Nu skall minsann bli skolflyg istället. Något som berör 1-2% av de flygrörelser som är skissade. Resultatet kan bli nedlagd skola och en död bygd.

Och att alla krafter som runtom i kommunen har trott på kommunledningens löften om en levande landsbygd och landsbygdsutveckling tappar kraften då de inser att kommunala löften är noll och intet värt.

Det vår styrelse får höra är: Vad var det vi sa? Har inte politikerna hittat på en sak själva så blir det aldrig genomfört, hur mycket de än lovar. Detta känns mycket jobbigt då vi faktiskt trott på de löften vi fått.

Vi vill nu ha svar på några frågor.

1. Är miljö- och bullerstörande verksamhet, (skolflyg) viktigare än en levande bygd?
2. Avser kommunen att bussa elever till Barva skola för att bevara den?
3. Kommer kommunen att anvisa annat likvärdigt område för bebyggelse?
4. Behöver inte kommunpolitiker stå för sina ord?
5. I vilken situation kan vi tro på politiker?
6. Hur kan vi tillsammans med Er politiker formulera en ny målbild för Barvas utveckling, vi vet att denna del av Eskilstuna, kommer att betyda mycket för vår kommun om vi får en ärlig chans.

Vi vill framhålla att vi är inte motståndare till ökad användning av flygplatsen, utan att en marginell del av användningen, (en del som troligen om några år kommer att vara borta, enligt flygplatschefen) skall få så stora konsekvenser för en bygd och dess överlevnad.

Vi hoppas fortfarande på en ärlig dialog med kommunledningen.

Styrelsen För Barva Framtid

/Rune Johansson. Ordförande

NÄR LJUSET KOM ÅTER.

Efter att motorvägen kom till slocknade ljusen vid avfarten mot kyrkan. Det kom förfrågning till mig om vi inte kunde agera på något sätt. Jag började forska lite och fick kontakt med en person på Vägverket Region Mälardalen. Hon var från början, av vissa anledningar, ganska avogt inställd. Men efter en stund fick vi en bra dialog.

Fakta är, att det för att det skall finnas belysning i denna typ av korsning måste minst 6 000 fordon passera per dygn.

Det fanns en möjlighet att få ljus igen om vi var villiga att stå för kostnaden på mellan 250 - 1000 kr per stolpe/år. Det kommer förmodligen att ligga på den lägre halvan.

Jag tog telefonkontakt med styrelsen och vi beslutade att lyset behövde tändas igen. Den muntliga uppgörelsen är att vi står för tre stolpar. Då blir det ljus i korsning och vid busshållplatser.

Vägverket står för kostnaden tills en skriftlig uppgörelse undertecknats. Jag hoppas att det dröjer innan det blir klart.

En liten fundering. Tror ni att vi kan ha släckt en tid under sommaren? Hör av er till mej.

Barva Framtid har inte pengar att på sikt stå för denna kostnad. Kan föreningar i Barva hjälpa till. Eller ska vi ställa ett "LYSRÖR" i Barvagården där du som tycker att det är bra med ljus lägger en slant. Kom med "ljusa" idéer!

/Rune.

Rapport från havsörnsräkningen

Söndagen 4 mars genomfördes en stor havsörnsräkning omfattande större delen av Mälaren och Hjälmaren i regi av fältstationen Rördrommen. Vi samverkade med många andra föreningar. Tack vare detta kunde vi bemanna 54 observationsplatser med ett drygt 70-tal observatörer. I dessa trakter fanns observatörer på 3 platser efter Sörfjärden. Dessutom stod observatörer vid Sandviksbadet och vid Silverhällarna samt på 2 platser vid Hässelbyholm.

Räkningen pågick mellan 09.00 och 11.00 och delades in i 8 kvartar. Observationerna meddelade sina resultat via mobiltelefon till sambandscentralen i Rördrommen. Mobiltelefonin hade sina brister i mottagningskvalitet.

Den kvart som var bäst rapporterades det 41 havsörnar från hela området. Av dessa såg man 15 i Västeråsområdet. Det visade sig senare att man anser sig veta att man i Västmanlands län efter Mälaren och Hjälmaren sett 24 individer.

Till nästa år hoppas vi kunna utvidga räkningen till hela Mälaren och hela Hjälmaren. Det skulle innebära att man inventerar havsörn i ett område där det bor ungefär 1/4 av Sveriges befolkning bor. Att havsörnen attraherar oss så mycket beror bl.a. på den plats havsörnen har i vår kultur med havsörnsvalsen mm, men också på att vattendragen börjar bli så fiska att även gravida kvinnor eller kvinnor som planerar att bli de med gott samvete numera kan äta insjöfisk. Det kunde man knappast under de värsta åren.

Cirka 20 % av alla döda havsörnar som kommer in till Naturhistoriska Riksmuseet är påskjutna tyvärr!

/Sten Ullerstad

**Om du gör, som du alltid har gjort
får du samma resultat, som du alltid fått!**

Uppdaterad den 25 juni 2008 [Anne Ivarsson](#)

Tillbaka till [Barva-sidan](#)